

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت تحصیلات عالی

ریاست پوهنتون هرات

معاونیت امور محصلان

کتاب راهنمای محصلان

سال ۱۳۹۸

نام کتاب: راهنمای محصلان

تدوین: معاونیت امور محصلان

چاپ: معاونیت مالی و اداری، آمریت ارتباطات و آگاهی عامه

چاپ: اول، بهار ۱۳۹۸

تیراژ: ۲۱۰ جلد

کلیه حقوق این اثر برای پوهنتون هرات محفوظ است.

آدرس: افغانستان - هرات - سرک باغ آزادی - پوهنتون هرات

شماره تماس: ۰۴۰۲۲۵۸۳۲۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیام معاونیت امور محصلان

محصلان عزیز؛ آغاز دوره تحصیلی و نیز موفقیت شما را در ورود به عرصه جدید علم و دانش و تهذیب، تریک گفته و امیدوارم این نقطه عطف زندگی خود را همراه با بصیرتی که لازمه حیات علمی است، با تحرک و پویایی و نشاط و معنویت آغاز نمایید. اکنون که وارد مرحله جدیدی از زندگی خود شده‌اید، مطمئناً قدر لحظات آن را می‌دانید و با احساس مسئولیت بیشتر نسبت به آینده جامعه خود و سرنوشت بشریت، با فعالیت علمی و افزایش بصیرت دینی، پیگیر تحقق اهداف متعالی خواهید بود. پس با همتی بلند و اراده‌ای استوار به برنامه‌ریزی جامع و دقیق بپردازید و در کنار تلاش علمی و سایر فعالیت‌ها، خودسازی و مراقبت از گوهر وجودی خودتان را فراموش نکنید.

پوهنتون هرات به‌عنوان عضوی از خانواده تحصیلات عالی افغانستان در روشنایی برنامه‌های استراتژیک وزارت جلیله تحصیلات عالی، باهدف ارتقاء کمی و کیفی تعلیم و تربیه در راستای اداره علمی امور کشور به وجود آمده است. این مرکز دانشگاهی طیف وسیعی از برنامه‌های آموزشی را در مقاطع لیسانس، ماستری به‌ویژه در تحصیلات تکمیلی برای محصلان داخلی و منطقه‌ای ارائه می‌نماید.

این مرکز علمی مشوق فعالیت‌های تحقیقاتی، توسعه مرزهای دانش و طراحی فعالیت‌های خلاقانه بوده و توسعه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی را در کشور تسهیل می‌نماید. شرایط حاکم بر فضای پوهنتون مبتنی بر هدایت محصلان و مشارکت و تعامل مستمر محصلان با کارکنان و اساتید با تکیه بر ارزش‌هایی چون خدامحوری، وجدان کاری، ارج نهادن به حقوق و کرامت انسانی، صداقت، از خودگذشتگی، خلاقیت و نوآوری، قانون مداری، عدالت‌گستری و شایسته‌سالاری است.

معاونیت امور محصلان به‌عنوان بخش فعال دانشگاه هرات، متعهد به کمک به همه محصلان در پوهنتون می‌باشد. ما به شما می‌اندیشیم تا اینکه یک بخش فعال داشته باشیم. این معاونیت خدمات

مرتبط به نظارت و هماهنگی برنامه‌های درسی، فعالیت‌های ورزشی، لیلیه و بدل اعاشه، ثبت‌نام محصلان، ارائه اسناد تحصیلی، خدمات مشاوره‌ای و برخی دیگر از حوزه‌های زندگی محصلان را ارائه می‌نماید؛ بنابراین ما اطمینان داریم که هر یک از اعضای تیم ما به توسعه فیزیکی، عاطفی، فکری و اجتماعی در محوطه دانشگاه کمک خواهد کرد.

و در نهایت محصلان عزیز، زمان کنونی و تحولات آن، انتظاراتی از جوانان را نیز تعریف می‌کند که در دوره‌های گذشته وجود نداشت یا شناخته نبود. جوان محصل باید آن تحولات و این انتظارات را به‌درستی بشناسد و خود را آماده سازد. نهاد پوهنتون و فضای حاکم در آن، می‌تواند در این آمادگی، شما را یاری دهد.

سعادت همه‌ی شما را از خداوند متعال خواهانم!

با احترام

پوهنوال قاهره رسولی

معاون امور محصلان پوهنتون هرات

فهرست عناوین

صفحات	عناوین
۱	۱-مقدمه ای بر پایه معرفی پوهنتون هرات.....
۲	۱-۱.تعداد پوهنحئی ها، کلینیکها و دیپارتمنت های پوهنتون هرات.....
۴	۱-۲.چارت تشکیلاتی ریاست پوهنتون هرات سال ۱۳۹۷.....
۵	۱-۳.رسالت پوهنتون هرات.....
۵	۱-۴. نقش محصل در راستای تأمین مأموریت دانشگاه.....
۶	۱-۴-۱.نقش محصل در قبال خود.....
۷	۱-۴-۲.نقش محصل در قبال دانشگاه.....
۸	۱-۴-۳.نقش محصل در قبال جامعه.....
۱۲	۱-۵.اصول اخلاقی محصلان.....
۱۲	۱-۵-۱.تعهدات اخلاقی دانشگاه هرات در قبال محصلان.....
۱۳	۱-۵-۲.تعهدات اخلاقی محصلان در برابر دانشگاه.....
۱۶	۲.معرفی معاونیت امور محصلان.....
۱۶	۲-۱.شعار معاونیت امور محصلان.....
۱۶	۲-۲.رسالت (Mission).....
۱۶	۲-۳.دورنما (Vision).....
۱۷	۲-۴.اهداف (Goals).....
۱۸	۲-۵.ارزشها (Values).....

- ۲-۶. شرح چند ماده از اجراءات معاونیت امور محصلان..... ۲۱
- ۲-۷. کمیته‌های بخش محصلان..... ۲۲
- ۲-۸. چارت تشکیلاتی معاونیت امور محصلان سال ۱۳۹۷..... ۲۳
- ۲-۹. شرح وظایف هر بخش..... ۲۴
- ۲-۹-۱. آمریت امور محصلان..... ۲۴
- ۲-۹-۱-۱. مدیریت عمومی ثبت و راجستریشن..... ۲۴
- ۲-۹-۱-۲. مدیریت عمومی امور فارغان..... ۲۵
- ۲-۹-۱-۳. مدیریت عمومی تهیه اسناد تحصیلی..... ۲۵
- ۲-۹-۱-۴. مدیر اجرائیه معاونیت امور محصلان..... ۲۶
- ۲-۹-۱-۵. مدیریت اجرائیه امور فارغان و پروگرام ماستری..... ۲۶
- ۲-۹-۱-۶. مدیر آمار و احصائیه محصلان..... ۲۷
- ۲-۹-۲. آمریت انسجام خدمات محصلان..... ۲۸
- ۲-۹-۲-۱. مدیریت عمومی خلاقیت و نوآوری (ابتکار)..... ۲۹
- ۲-۹-۲-۲. مدیریت عمومی کلینیک آموزش حقوقی..... ۲۹
- ۲-۹-۲-۳. مدیریت عمومی امور ورزشی..... ۳۰
- ۲-۹-۲-۴. مدیریت عمومی مرکز رسانه‌ها (میڈیا سنتر)..... ۳۱
- ۲-۹-۲-۵. معلم ورزش..... ۳۲
- ۲-۹-۲-۶. بست ترینر شغلی..... ۳۲
- ۲-۱۰. دستاوردهای معاونیت امور محصلان..... ۳۳
- ۲-۱۱. مقررات، لوایح و طرز العمل‌ها..... ۳۶

- ۲-۱۱-۱. لایحهٔ کریدت ۳۶
- ۲-۱۱-۲. لایحه‌ی تبدیلی‌ها ۳۹
- ۲-۱۱-۲-۱. پروسیجر تبدیلی محصلانیکه یک یا چند سمستر را سپری نموده باشند ۴۲
- ۲-۱۱-۳. طرزالعمل منفکی‌ها ۴۳
- ۲-۱۱-۳-۱. پروسیجر اخذ تاجیل ۴۳
- ۲-۱۱-۳-۲. پروسیجر رفع تاجیل ۴۳
- ۲-۱۱-۴. مقررہ لیلیہ ۴۵
- ۲-۱۱-۴-۱. پروسیجر شمولیت به لیلیه و بدل اعاشه ۴۶
- ۲-۱۱-۵. طرزالعمل امتحانات ۴۸
- ۲-۱۱-۶. لایحه نظم و دسپلین ۵۰
- ۲-۱۱-۷. طرزالعمل توزیع دیپلوم فارغان ۵۳
- ۲-۱۱-۷-۱. پروسیجر اخذ دیپلوم ۵۲
- ۲-۱۱-۷-۲. پروسیجر اخذ ترانسکریپت ۵۳
- ۲-۱۱-۸. مقررہ تحصیلات عالی فوق لیسانس ۵۶

فهرست ضمایم

صفحات	ضمایم
۶۰	۱. فورم سوانح محصل.....
۶۱	۲. فورم تعهد نامه محصل.....
۶۲	۳. فورم انتخاب کریدت.....
۶۳	۴. فورم محتویات درسی مضامین.....
۶۴	۵. پالیسی کورس.....
۶۵	۶. حاضری ماهوار.....
۶۶	۷. فورم فعالیت تحصیلی.....
۶۷	۸. کارت هویت محصلان.....
۶۷	۹. کارت شمولیت به لیلیه.....
۶۷	۱۰. کارت عضویت کتابخانه.....
۶۸	۱۱. فورم تبدیلی محصل.....
۶۹	۱۲. فورم اخذ تأجیل.....
۷۰	۱۳. فورم رفع تأجیل.....
۷۱	۱۴. فورم منفکی.....
۷۲	۱۵. فورم شمولیت به بدل اعاشه.....
۷۳	۱۶. فورم شمولیت به لیلیه.....
۷۴	۱۷. فورم عدم مسئولیت.....
۷۵	۱۸. فورم درخواست دیپلوم.....
۷۶	۱۹. فورم درخواست ترانسکریپت.....
۷۷	۲۰. نمونه فارمت دیپلوم.....
۷۸	۲۱. نمونه فارمت ترانسکریپت.....

۱. مقدمه‌ای بر پایه معرفی پوهنتون هرات

پوهنتون هرات به‌عنوان مرکز تأییدشده وزارت تحصیلات عالی در غرب افغانستان در شهر هرات موقعیت دارد که ولایاتی چون هرات، بادغیس، غور، فراه و نیمروز را تحت پوشش قرار می‌دهد.

خوشبختانه، به اثر امنیت سرتاسری و اتحاد، پوهنتون هرات نه‌تنها محصلان را از ولایات فوق، بلکه از نقاط دیگر کشور: شرق، غرب، جنوب، شمال و مرکز کشور نیز تحت آموزش قرار می‌دهد. بعد از سی سال فعالیت، پوهنتون هرات به‌عنوان یک‌نهاد برتر مصمم است تا با کادر علمی و نیروی جوان، پوهنچی‌های دیگری را به اساس نیاز بازار ایجاد نماید.

دانشگاه هرات در سال ۱۳۶۷ تأسیس، کار تدریس و فعالیت خود را از پوهنچی ادبیات و علوم بشری شروع و بعداً با تأسیس پوهنچی‌های هنرها، زراعت، اقتصاد، طب، شرعیات و علوم اسلامی، انجینیری، ساینس، تعلیم و تربیه، حقوق و علوم سیاسی، کمپیوترساینس، ژورنالیزم، علوم وترنری، اداره و پالیسی عامه، ستوماتولوژی، علوم اجتماعی و ۴ مؤسسه فلیال: زراعت، تعلیم و تربیه و اقتصاد بادغیس، تعلیم و تربیه غور، زراعت و تعلیم تربیه فراه، تعلیم و تربیه نیمروز به فعالیت علمی خویش ادامه داده است.

موجودیت جمعاً ۴۴۶ استاد شامل کدر علمی که ۳۲۸ تن مرد و ۱۱۸ تن زن (دکتور مرد ۲۹ تن دکتور زن ۱ تن، ماستر مرد ۱۶۶ تن، ماستر زن ۴۸ تن، لیسانس مرد ۱۳۳ تن، لیسانس زن ۶۹ تن) می‌باشد. این پوهنتون شامل ۳ معاونیت از قبیل معاونیت علمی، امور محصلان و مالی واداری می‌باشد که مجموع کارمندان این ۳ معاونیت تحت تشکیل ۱۴ آمریت ۱۲۳ تن کارمندان اداری ۱۴۴ تن کارمندان خدماتی است. تعداد محصلان همه‌ساله در حدود ۱۶۱۴۴ تن که ۸۰۳۹ تن ذکور و ۸۱۰۵ تن اناث می‌باشد قابل ذکر است که در بخش روزانه ۱۵۱۱۳ تن محصل؛ ۷۳۸۳ تن ذکور و ۷۷۳۰ تن اناث، در بخش شبانه ۹۱۲ تن محصل؛ ۵۸۳ تن ذکور و ۳۲۹ تن اناث، در بخش ماستری پوهنچی ادبیات ۵۲ تن محصل؛ ۲۸ تن ذکور و ۲۴ تن اناث، در بخش ماستری پوهنچی اقتصاد ۳۰ تن محصل؛ ۲۰ تن ذکور و ۱۰ تن اناث و در بخش کمیونتی کالج ۳۷ تن؛ ۲۵ ذکور و ۱۲ تن اناث مصروف تحصیل هستند. بر علاوه تشکیلات اداری و تعداد بالای ظرفیت

محصلان در این پوهنتون موجودیت مرکز PDC و ۵ مرکز آموزشی (مرکز آموزشی زبان انگلیسی و کامپیوتر ELCLC، مرکز آموزشی کامپیوتر ITCH، مرکز آموزشی زبان فرانسوی، مرکز آموزشی زبان آلمانی و مرکز صلح) و کتابخانه عمومی خود نشانه ترقی و رشد این نهاد بوده می‌تواند. تأسیس دیپارتمنت‌ها و پوهنحئی‌های جدیدی همچون پوهنحئی‌های ژورنالیزم و ارتباطات جمعی، علوم وترنری، اداره و پالیسی عامه، ستوماتولوژی و علوم اجتماعی نیز نشان می‌دهد که این دانشگاه مراتب ترقی و تعالی را همواره پیموده است.

۱-۱. تعداد پوهنحئی‌ها، دیپارتمنت‌ها و کلینیک‌های پوهنتون هرات

-تعداد پوهنحئی‌ها: ۱۶ پوهنحئی؛

۱. ادبیات و علوم بشری دوره لیسانس شامل دیپارتمنت‌های: دری؛ پشتو؛ عربی، انگلیسی؛ آلمانی و دوره ماستری ادبیات دری.
۲. هنرهای زیبا شامل دیپارتمنت‌های: نقاشی؛ میناتور؛ گرافیک.
۳. زراعت شامل دیپارتمنت‌های: اگرونومی؛ باغداری؛ علوم حیوانی؛ حفاظه نباتات؛ جنگلات؛ توسعه اقتصاد زراعتی؛ خاکشناسی؛ تکنالوژی مواد غذایی.
۴. اقتصاد دوره لیسانس شامل دیپارتمنت‌های: اقتصاد تصدی؛ اقتصاد ملی؛ بانکداری، دوره ماستری اداره تجارت MBA و دوره اختصاصی یا کمیونتی کالج.
۵. طب (معالجوی).
۶. انجینیری شامل دیپارتمنت‌های: سیول؛ آرکتکچر؛ مکاترونیک؛ مدیریت شهری.
۷. شرعیات شامل دیپارتمنت‌های: فقه و قانون؛ تعلیمات اسلامی ذکور و اناث.
۸. حقوق و علوم سیاسی شامل دیپارتمنت‌های: حقوق عامه؛ روابط بین الملل.
۹. تعلیم و تربیه شامل دیپارتمنت‌های: دری؛ پشتو؛ روانشناسی؛ ریاضی؛ فزیک؛ کیمیا؛ بیولوژی؛ تاریخ؛ جغرافیه؛ انگلیسی؛ تربیت بدنی؛ مشاوره.
۱۰. کامپیوترساینس شامل دیپارتمنت‌های: سافت ویر؛ دیتابیس؛ نتورک.
۱۱. ساینس شامل دیپارتمنت‌های: ریاضی؛ فیزیک؛ کیمیا؛ بیولوژی.

۱۲. ژورنالیزم شامل دیپارتمنت‌های: ژورنالیزم؛ روابط عمومی شامل گرایش اقتصادی و سیاسی.

۱۳. وترنری (عمومی).

۱۴. اداره عامه (عمومی).

۱۵. ستوماتولوژی (عمومی).

۱۶. علوم اجتماعی شامل دیپارتمنت‌های: جامعه‌شناسی؛ تاریخ؛ جغرافیه.

- تعداد سمسترهای درسی دانشکده‌ها

بخش روزانه: ۱۳ دانشکده دارای ۸ سمستر درسی؛ دانشکده طب دارای ۱۰ سمستر تئوری و ۲ سمستر عملی؛ دانشکده ستوماتولوژی دارای ۸ سمستر درسی و ۲ سمستر عملی؛ دانشکده علوم وترنری دارای ۱۰ سمستر درسی می‌باشند.

بخش شبانه: دوره لیسانس دارای ۱۰ سمستر درسی؛ دوره ماستری دارای ۴ سمستر درسی و بخش کمیونیتی کالج نیز دارای ۴ سمستر درسی می‌باشند.

- تعداد کلینیک‌ها: ۳ کلینیک

سه کلینیک: کلینیک حقوقی؛ کلینیک صحتی؛ کلینیک حیوانی.

- تعداد دیپارتمنت‌ها: ۷۱ دیپارتمنت

- تعداد تعمیرها: ۱۳ تعمیر به شمول تعمیر مرکز تحقیقات علمی و تعمیر لیلیه ذکور و اناث

- تعداد محصلان مستحق لیلیه و بدل اعاشه: ۲۵۷۸ تن

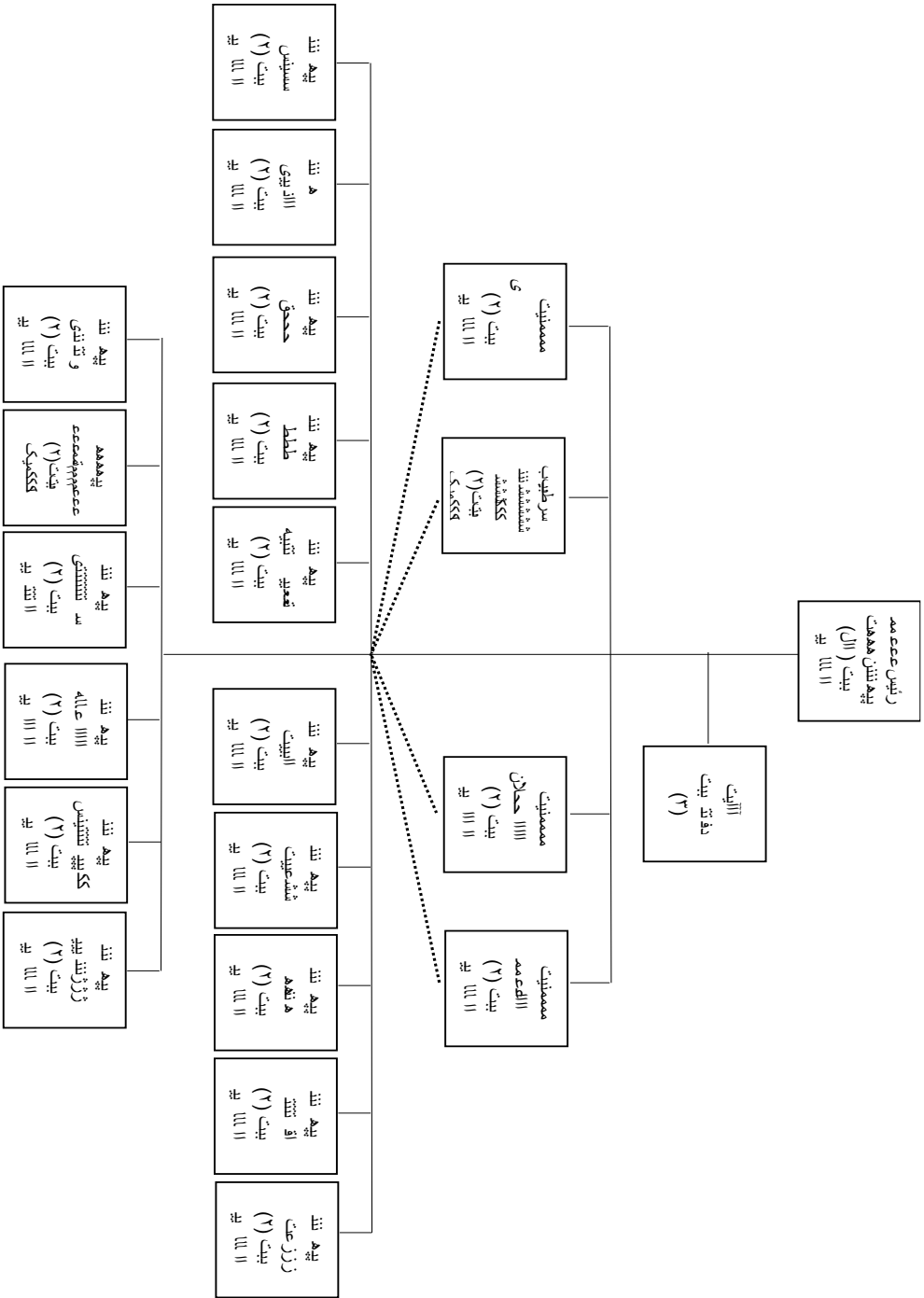
۱. تعداد محصلان واجد شرایط بدل اعاشه: ۱۸۰۵ تن

۲. تعداد محصلان واجد شرایط لیلیه: ۷۷۳ تن

۱-۲. تعداد محصلان ذکور واجد شرایط لیلیه: ۵۰۶ تن

۲-۲. تعداد محصلان اناث واجد شرایط لیلیه: ۲۶۷ تن

۱-۲. چارت تشکیلاتی ریاست پوهنتون هرات سال ۱۳۹۷

۳-۱. رسالت پوهنتون هرات

ارائه‌ی خدمات به مردم افغانستان از طریق:

❖ تولید دست آوردهای علمی

با ایجاد و تعمیم تئوری‌های پیشرفته، میتودهای تجربی و عملی، پروگرام‌های تحقیقاتی و تلاش‌های خلاقانه که قلمرو علم را در بخش وسیعی از رشته‌های علمی توسعه بخشد.

❖ آموزش علوم از طریق تداوم، انتشار آن

پوهنتون درصدد ارتقا و فراهم آوری زمینه‌ی رشد آموزشی است، طوری که محصلان و اساتید دانشگاه، دانش جدید را بتوانند خلق نمایند.

❖ کاربردی ساختن از طریق تبادل

از طریق تبادله‌ی پروگرام‌های علمی و کاربردی، پوهنتون علم را در عمل گذاشته تا فرصت‌های جدید را به وجود آورد تا جامعه را مترقی سازد و مشکلات اجتماعی و تخنیکی مختلف را حل نماید.

۴-۱. نقش محصل در راستای تأمین مأموریت دانشگاه

قشر محصل قشر هدفمندی است که در بستر فرصت‌ها و امکانات پوهنتون کسب علم می‌نماید و بعد از فراغت وارد جامعه می‌شود. در این پروسه تکامل، وی با نقش‌های مختلفی مواجه می‌گردد که برای هر چه بهتر درخشیدن در این نقش‌ها اقتضاء می‌رود آگاهانه عمل نموده و نکات آتی را مدنظر داشته باشد.

۱-۴-۱. نقش محصل در قبال خود

۱. تعیین هدف

انتخاب هدف در زندگی محصل، موجب تمرکز قوه‌ی فکری او می‌شود، به او قاطعیت و جدیت می‌بخشد، او را از سردرگمی نجات داده، در مدیریت زمان به او کمک می‌کند.

محصلی که هدف والای زندگی خود را می‌داند، فرصت‌ها را می‌سازد و منتظر رسیدن فرصت‌ها نمی‌ماند، محصل با هدف بر اطرافیان خود تأثیر می‌گذارد و هدف‌داری به وی سرعت عمل، انتخاب مؤثر و صراحت خاصی می‌بخشد.

۲. مطالعه

دوران تحصیل بهترین فرصت برای مطالعه است، محصل باید در اولین روزها پس از ورود به دانشگاه، خود را به مسئول کتابخانه معرفی نموده بعد از ثبت‌نام کتاب‌های مورد نیاز خویش را جستجو و دریافت نماید.

۳. پرسشگری

سؤال کردن پایه‌ی تمام پیشرفت بشر است. محصل باید به نهادینه شدن فرهنگ پرسشگری کمک می‌کند؛ همه‌ی تلاش خود را صرف پاسخ به سؤالاتی نماید که در ذهنش شکل می‌گیرد.

۴. مدیریت زمان

زمان عنصری با ارزش‌تر از طلا است، زمان معادل عمر و زندگی انسان است. عمر آدمی و به‌خصوص بهار زندگانی (جوانی) و از آن خاص‌تر دوران محصلی بسیار گذرا و محدود است. پس محصلان باید در حد توان، از موانعی که باعث ضیاع وقتشان می‌شوند دوری جویند. راهکارهای بسیاری در مدیریت زمان وجود دارد. مهم‌ترین راهکار برای این امر اصل اولویت‌بندی امور است.

۵. آگاهی از هویت خویش

هویت یعنی شاخص‌های ارزیابی هر ملت، این شاخص‌ها عبارت‌اند از: ۱- دین ۲- تاریخ ۳- فرهنگ. محصل هر یک این شاخص‌ها را پیرامون ملت خود می‌داند و مطالعه و پرسش پیرامون شناخت هویت از اولویت‌های او می‌باشد.

۶. مطالعه‌ی اندیشه‌های متفاوت

مطالعه و شناخت محصلان از اندیشه‌ها و جریانات فکری نه تنها باعث می‌شود تا با صاحبان دیگر اندیشه‌ها ارتباطی مسالمت‌آمیز داشته باشند؛ بلکه باعث می‌گردد خود را آماده دفاع در مقابل تهاجم اندیشه‌های نو علیه هویت، نمایند.

۷. تقویت مهارت‌ها

محصل باید بر مهارت‌هایی چون کار با کامپیوتر، اینترنت و استفاده از زبان انگلیسی تسلط داشته باشد.

۲-۴-۱. نقش محصل در قبال دانشگاه

۱. از بین بردن دیوار بین دانشگاه و دنیای واقعی

جهت افزایش کارایی و کاربرد علوم در دنیای واقعی، محصل می‌تواند در مراکزی که به رشته‌ی تحصیلی او مرتبط هستند، داوطلبانه به فعالیت مشغول شود و تجربیات دنیای واقعی را کسب کرده و آموخته‌های تازه‌ی خود را در صنف درسی مطرح نموده، باعث غنای محتوای درسی و نوآوری در این زمینه گردد.

۲. تحقیق

محصلان می‌توانند با بازنگری و بررسی عملکردهای بسیاری از موضوعات پیشین و تطبیق دوباره‌ی آن‌ها با علم روز و اصلاح آن کمکی به عرصه‌ی تحقیق و پژوهش نمایند.

۳. جلوگیری از تندروی‌ها و جناح‌بندی‌ها در دانشگاه

محصلان باید از افراط و تفریط پرهیز و استقلال فکری را در پوهنتون حفظ نمایند.

۴. ارج‌گذاری به جایگاه اساتید

اساتید وظیفه‌ی تعلیم و تربیه و انتقال دانش را به عهده دارند. ارج‌گذاری به مقام اساتید نمایانگر اهمیت دادن به تعلیم و تربیه است. هنگامی‌که جایگاه این قشر فراموش شود، جامعه به‌سوی نابسامانی گام بر خواهد داشت.

۵. ایجاد ارتباط سالم با محصلان دیگر

احترام متقابل با سایر محصلان، نظریات و ایده‌های آن‌ها منجر به ایجاد محیطی مملو از صمیمیت و مشارکت گردیده که طبعاً دستاوردهای برجسته‌ای به دنبال خواهد داشت. در چنین فضای ارتباطی این وظیفه همه محصلان است که یکدیگر را در شناخت رسالت واقعی محصل کمک نموده و از تمام ظرفیت‌های خود استفاده نمایند.

۳-۴-۱. نقش محصل در قبال جامعه

جامعه گروهی از افرادی است که معمولاً ارزش‌ها، الزامات و منافع را به اشتراک می‌گذارند. از آن جایکه پوهنتون همواره نقش قابل‌ملاحظه‌ای در عرصه‌های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی جامعه داشته، مبدأ همه تحولات جامعه بوده است. در واقع اصلاحات اجتماعی تابعی از اصلاحات پوهنتون اند. در این راستا محصلان قشر آگاهی هستند که می‌توانند در جامعه نقش مؤثری ایفا نمایند و یک ستون مهم در ساخت‌وساز و تعلیم و تربیه جامعه باشند. آنان برای اینکه بتوانند نقش خود را

کامل و به شیوه‌ای درست ادا نمایند باید در کنار سایر اقشار جامعه و مردم باشند. محصلان باید اهمیت ارتباط بین یک فرد و جامعه را درک کنند. انسان متعلق به یک جامعه است و محصل بخش مهمی از آن می‌باشد. محصلان نمی‌توانند در انزوا کامل از زندگی اجتماعی زندگی کنند. اگر محصلان بتوانند در دانشگاه، علم و ایمان را با یکدیگر همراه سازند، می‌توانند به‌عنوان یک قشر تحصیل کرده، فرآیند روشنگری اجتماعی را به دست گیرند. محصلان امروز رهبران فردا هستند، بنابراین آن‌ها باید وظایف خود را برای خیر جامعه خود انجام دهند. تحصیل مشغله‌ی اصلی دانشجویان است؛ اما باوجود جوان بودن و پرنرژی بودن، آن‌ها می‌توانند در اوقات فراغت، خود را در اشکال مختلف کار اجتماعی سهیم سازند.

آنان نقش‌هایی که برای رفاه و بهبود جامعه باید در نظر داشته باشند قرار ذیل است:

۱. خدمت به جامعه از طریق به‌کارگیری علم و دانش و هدایت فکری و اجتماعی

مردم

برای رفاه و بهبود جامعه، نقش اصلی محصلان، جمع‌آوری معلومات، دانش و حکمت و عملی ساختن آن در سطح جامعه است، آنان نباید وقت گران‌بهای خود را بیهوده هدر دهند.

۲. شناخت نیازها و مشکلات مردم و مشارکت در رفع آن‌ها، کمک به دولت در

برنامه‌ریزی‌ها

محصل در بطن جامعه قرار دارد، باید نسبت به آنچه پیرامون او رخ می‌دهد آگاه باشد و موضع خاصی نداشته، درصدد حل مشکلات و معضلات برآید.

۳. مقابله با رواج سطحی‌نگری در جامعه

محصل باید از طریق انجام مطالعات عمومی عمیق و اجتماعی قوه تجزیه و تحلیل خویش را افزایش داده با سطحی‌نگری در اجتماع مبارزه نماید. محصل آداب و رسوم مردم جامعه خود را می‌شناسد و باید با به‌کارگیری روش‌های مناسب به اصلاح آن‌ها بپردازد.

۴. تقویت روحیه جمعی

خطر جدی ای که امروز جامعه ما را تهدید می‌کند نگاه خودگرایانه محصلان است. به این معنا که تمام هدف محصل از تحصیل، صرف تأمین آینده خودش می‌باشد. در صورتی که محصل باید نسبت به جامعه خود احساس تعلق داشته باشد و برای پیشرفت و سعادت کشورش تحصیل کند. با این روحیه است که محصل در راستای رسیدن به اهداف خویش به جامعه‌ی خود نیز خدمت می‌کند.

۵. ایستادگی در مقابل انحرافات

از محصلان که آینده جامعه به دست آنان است توقع می‌رود تا با آشنایی هر چه بیشتر از افکار و اندیشه‌های اسلامی آن‌گونه که شایسته است به وظیفه و مسئولیت خود در قبال کشور و ملت عمل کنند چراکه نجات دانشگاه و دانش‌آموختگان آن از انحراف، نجات ملت و کشور از تباهی است.

۶. مبارزه با عوامل عقب‌ماندگی

محصلان به‌عنوان شخصیت‌های مطرح آینده اجتماع، باید بیدار و آگاه بوده و با تمامی عوامل عقب‌ماندگی؛ تبعیض، تفرقه، هواهای نفسانی و فساد مبارزه کنند.

۷. دفاع از دین مقدس اسلام و وطن

وظیفه عموم مسلمانان و بالخصوص روشنفکران و محصلان است که برای دفاع از اسلام عزیز و حفظ احکام حیات‌بخش آن که ضامن استقلال و آزادی است و دفاع از وطن خویش، از فرصت‌ها استفاده نموده به آگاه‌سازی جامعه خود و سایر ملت‌ها بپردازند.

۸. مبارزه با بی‌سوادی

محصلان باید در مبارزات سوادآموزی نقش فعال داشته و بی‌سوادی را که عامل اکثر بدبختی‌های جامعه است، کاهش دهند.

۹. انجام فعالیت‌های رضا کارانه

محصل باید در راستای کمک به جامعه خود تا حد امکان به همکاری با انجمن‌های اجتماعی و راه‌اندازی برنامه‌های رضا کارانه از قبیل ایجاد نهادهای خیریه، کمپاین‌های اهدای خون، مراکز آموزشی، کتابخانه‌ها و غیره در سطح جامعه بپردازد.

۱۰. مبارزه با فعالیت‌های ضداجتماعی

این محصلان هستند که باید مسئولیت مبارزه با فعالیت‌های ضداجتماعی برخی از افراد فاسد را بر عهده گیرند.

۱۱. مبارزه با مواد مخدر و مسکرات

محصلان باید فداکاری کنند تا مواد مخدر و نوشیدنی‌های الکلی و غیره را از جامعه خود ریشه‌کن کنند.

۱۲. تلاش برای حل بحران‌های عمومی

در صورت رخداد یک بحران عمومی انتظار می‌رود که محصلان به‌جای ترک وطن خویش، برای کمک به جامعه خویش در ردیف اول صف قرار گیرند.

در صورتی که محصلان از نقش خود در قبال جامعه آگاه باشند و به آن عمل کنند به‌طور یقین شاهد کاهش آسیب‌های موجود از جمله فاصله گرفتن پوهنتون و محیط آکادمیک از دردهای جامعه و در مقابل، رشد شاخص‌های کیفی فرهنگی، سیاسی، مذهبی، علمی و تخصصی پوهنتون خواهیم بود که همه مردم از آن بهره‌مند می‌شوند.

۵-۱. اصول اخلاقی محصلان

۱-۵-۱. تعهدات اخلاقی دانشگاه هرات در قبال محصلان

محصلان مهم‌ترین سرمایه ملی و تعیین‌کنندگان جایگاه پوهنتون در جامعه اند. هدف ما فراهم نمودن محیط آموزشی سالم برای محصلان و تربیت شهروندانی خردورز، دانشمند و کارآمد در گشودن معضلات اجتماعی و حرفه‌ای است. بناء پای بندی به مسؤولیت‌های اخلاقی در قبال حقوق محصلان، در همه شؤون حرفه‌ای، مرام ماست:

- رعایت حقوق انسانی و حفظ شأن و منزلت محصلان؛
- فراهم سازی زمینه آموزش نظری و عملی در برنامه‌های تحصیلی؛
- استفاده از پیشنهادات محصلان جهت بهبود سیستم آموزشی؛
- تأمین حق محصلان در بهره‌مندی از اساتید ورزیده، دارای دانش به روز و حرفه‌ای؛
- ایجاد برنامه‌های آشناسازی محصلان جدیدالشمول با محیط اکادمیک (پوهنتون، کتابخانه و...)، شرایط تحصیلی و مقررات؛
- اطلاع رسانی به موقع، شفاف و کامل به محصلان در مورد قوانین، مقررات، لوایح و سایر موضوعات مرتبط؛
- برخورد صادقانه، صریح و صمیمی با محصلان، حفظ حریم خصوصی و حمایت از استقلال فردی آنان؛
- ایجاد کمیته‌های ورزشی و صحت روانی برای محصلان غرض رسیدگی به صحت و مصونیت فیزیکی و روانی آنان؛
- اعطاء امتیاز لیلیه در دوره لیسانس طبق سند تقنینی مربوط؛
- ارزیابی امور لیلیه و ایجاد زمینه آسایش، امنیت و سلامت روانی محصلان؛
- تأمین فضای مناسب، فراهم سازی کتابخانه‌ها و سایر امکانات آموزشی؛
- حمایت از مالکیت فکری محصلان؛
- همدلی و حمایت معنوی و فکری و ارائه مشاوره سودمند؛

- تلاش در جهت افزایش روحیه خودباوری و تفکر مثبت در محصلان؛
- نقدپذیری و ترغیب محصلان به نقد و مشارکت در تصمیم‌گیری‌ها و اجرای تصمیم؛
- ترویج فرهنگ نظم، قانونمندی و مسؤولیت‌پذیری اجتماعی؛
- توزیع عادلانه فرصت‌ها و امکانات، مواجهه عادلانه با محصلان و انعطاف‌پذیری ضابطه‌مند؛
- اتخاذ راهکارهای مناسب جهت فراهم‌سازی زمینه‌های جلب مشارکت فعال محصلان برای فعالیت‌های جمعی؛
- حمایت از تأسیس انجمن‌های ادبی، فرهنگی، علمی و کلوپ‌های محصلان طبق اسناد تقنینی مربوط، راهنمایی مشفقانه و به دور از هرگونه مداخله؛
- ایجاد برنامه‌های شناسایی محصلان خلاق، مبتکر و محقق و معرفی آنان به مراجع بالاتر غرض تقدیر و تشویق؛
- تلاش برای افزایش رشته‌های کاربردی برحسب تقاضای بازار در راستای پای‌بندی به حق تحصیل مؤثر و مثمر محصلان؛
- اصلاح مستمر برنامه‌های آموزشی در جهت افزایش کیفیت یادگیری و مهارت‌ورزی و افزایش توان پاسخگویی به نیازهای فعلی و آینده جامعه؛
- زمینه‌سازی ارائه خدمات شغلی و حرفه‌ای برای محصلان جهت ارتقاء مهارت‌های شغلی و ایجاد زمینه‌های کاری برای آنان؛

۲-۵-۱. تعهدات اخلاقی محصلان در برابر دانشگاه

از محصلان انتظار می‌رود موارد ذیل را که شامل اصول اخلاق حرفه‌ای می‌باشد، رعایت نموده و با رفتاری متناسب با منزلت اجتماعی و شئون اسلامی در پوهنتون حضور یابند:

- احترام و پایبندی به اساسات و شعائر دین مقدس اسلام؛
- رعایت احکام قوانین، مقررات، لوایح، تصاویب و طرز‌العمل‌های مربوط؛
- احترام به هیأت رهبری، استادان و منسوبین پوهنتون؛

- احترام متقابل به محصلان پوهنتون و برقراری روابط حسنه و اکادمیک با همصنفیان؛
- اشتراک فعال در برنامه‌های درسی؛
- رعایت نظم و دسیپلین محیط اکادمیک؛
- استفاده مسئولانه از ساختمان‌ها، وسایل و سایر سهولت‌ها در موسسه تحصیلی؛
- اجتناب از هرگونه فعالیت و مظاهر تبعیضی، قومی، لسانی، مذهبی و سیاسی در محیط اکادمیک؛
- اجتناب از تعرض شخصی، اذیت جنسی، هتاکی، آسیب رسانیدن به ملکیت و دارایی‌های عامه و اختلال مراسم و برنامه‌های علمی- اجتماعی و فرهنگی؛
- اجتناب از تهدید و آوردن فشار به دیگران - و یا هر عملی که باعث به خطر انداختن سلامت فیزیکی، روانی، امنیت شخصی دیگران در پوهنتون گردد؛
- پرهیز از خرید، فروش، استفاده و یا حمل و نقل مواد مخدر، مشروبات الکلی و یا هر مادهٔ نشه آور و خطرناک؛
- دوری از قمار و بازی‌های غیر قانونی در محیط پوهنتون و لیلیه‌ها؛
- پرهیز از خرید، فروش، حمل و نقل و پخش هر نوع سلاح، مواد آتش‌زا و انفجاری - و یا داشتن هر چیزی که بتواند به حیث اسلحه به کار رود و یا هر چیز خطرناک که قانوناً ممنوع اعلان شده؛
- اجتناب از سرپیچی عمدی و آگاهانه از دستورهای مسئولین امنیتی و بی پروایی در رانندگی و توقف در جایگاه‌های غیر مجاز در محیط پوهنتون؛
- سوء استفاده نکردن از آثار علمی و فکری مؤلفین دیگر - مانند: نقل همه یا یک بخش از آثار دیگران به نام خود در تهیه‌ی وظایف خانگی، نوشتن مقالات، مونوگراف ها، رساله‌ها، تیزس‌های ماستری و دکتورا و یا تألیفات کتب و مواد درسی؛
- عدم ارائه احصائیه و معلومات غیر دقیق و ساختگی از نتایج تحقیقات علمی و وظایف سپرده شده‌ی اکادمیک؛

- اجتناب از جعل اسناد، اغفال، تقلب و یا استفاده بدون مجوز از اسناد، مدارک و وسایل پوهنتون؛
- عدم حضور در امتحان به عوض شخص دیگر و بالعکس؛
- عدم استفاده غیر قانونی از وسایل کمپیوتری و الکترونیکی غرض دستیابی به اسناد و مدارک محرم پوهنچی ها یا پوهنتون؛
- حضور یافتن با ظاهر مناسب در محیط پوهنتون و خودداری از پوشیدن لباس‌های نامناسب و مغایر فرهنگ و جامعه اسلامی؛

۲. معرفی معاونیت امور محصلان

معاونیت امور محصلان بست کدوری وزارت تحصیلات عالی و یکی از سه معاونیت پوهنتون هرات می باشد که در زمینه‌ی طرح پالیسی‌های مربوط به امور محصلان، توزیع دیپلوم‌ها و ترانسکریپت‌ها، حفظ و نگهداری اسناد معتبر محصلان و مهر سفید پوهنتون، نظارت از بخش‌های تشکیلاتی این معاونیت و دادخواهی از حقوق محصلان انجام‌وظیفه می‌نماید.

۲-۱. شعار معاونیت امور محصلان

شفافیت، کیفیت، خدمت

۲-۲. رسالت (Mission)

معاونیت امور محصلان دانشگاه هرات در راستای ساخت زمینه‌های علمی و فرهنگی و ارائه خدمات مشوره دهی تحصیلی به محصلان داخلی و خارجی در جهت ارتقاء سلامت فکری، روانی و جسمی برای بالندگی علمی، فرهنگی و اجتماعی آنان در کنار آموزش‌های تخصصی با در نظر گرفتن کرامت انسانی و ارزش‌های اسلامی گام برمی‌دارد.

۲-۳. دورنما (Vision)

معاونیت امور محصلان تلاش می‌کند تا با ایجاد زمینه‌ی مدیریت مشارکتی با استفاده از نیروی جوان محصلان برای ارتقاء فرایندهای اداری و خدماتی، یکی از بهترین ارائه‌دهندگان خدمات علمی، فرهنگی و مشوره دهی به محصلان داخلی و خارجی باشد.

۴-۲. اهداف (Goals)

۱. اهداف مرتبط به استراتژی توسعه و تولید علم

- ارتقای ظرفیت محصلان
- نظارت بر افزایش استفاده از روش‌های نوین تدریس و محصل محوری
- جستجوی امکانات و تسهیل زمینه‌سهمگیری و اشتراک محصلان در کنفرانس‌های داخلی و خارجی

۲. اهداف مرتبط به استراتژی آموزش و تربیه محصلان لیسانس و

فوق لیسانس

- فراهم ساختن زمینه‌ی تبادل محصلان در بین پوهنتون‌ها در سطح ملی و بین‌المللی
- ایجاد دوره‌های شبانه با توجه به شرایط بازار کار و تقاضای موجود
- شناسایی انتظارات و نیازمندی‌های محصلان و رسیدگی به‌موقع به شکایات آنان
- ایجاد برنامه‌های آگاهی‌دهی و تأسیس مراکز خدمات مشاوره‌دهی
- راه‌اندازی مسابقات داخلی و خارجی برای محصلان و توسعه‌ی فعالیت‌های فرهنگی
- تسهیل زمینه دسترسی محصلان به کتابخانه‌های معتبر الکترونیکی در سطح بین‌المللی

۳. اهداف مرتبط به استراتژی بهبود، ارتقاء و انکشاف رهبری امور محصلان

- بررسی تطبیق قوانین، مقررات، لوایح و طرز‌العمل‌های مرتبط با محصلان
- نظارت از چگونگی روند تطبیق عدالت و انصاف در پوهنتون
- ارزیابی عملکرد کمیته‌های نظم و دسیپلین، امتحانات و شورای مدیران تدریسی و فراهم

آوری تعديلات لازم به‌منظور بهره‌وری هر چه بهتر آن‌ها

- استفاده از نرم‌افزارها و سیستم‌های اطلاعاتی جهت ثبت و به‌روز کردن معلومات محصلان
- نظارت بر ارائه تسهیلات و امکانات رفاهی لیلیه‌ها

۲-۵. ارزش‌ها (Values)

ارزش‌های معاونیت امور محصلان تعیین‌کننده هنجارها و چراغ راه برای کارکنان و محصلان پوهنتون هرات باشد.

۱. آگاهی و دانش

توانایی از آگاهی و دانش سرچشمه می‌گیرد، هر چه آگاهی و دانش نسبت به امور بیشتر باشد توانایی انجام آن امور و خدمت به هم نوعان فزونی می‌یابد؛ بنابراین برای کسب آگاهی و دانش نهایت تلاش خود را به کار می‌گیریم.

۲. باورهای دینی

ما متعهد به رشد اعتقادی و اخلاقی محصلان از طریق ارتقاء بصیرت و بینش دینی به‌وسیله فعالیت‌های مختلف فرهنگی می‌باشیم؛ لذا از برخوردهای متعصبانه و طیف‌بندی‌های معمول پرهیز می‌نماییم.

۳. صداقت، گذشت و مدارا

پندار، گفتار، کردار نیک و صادقانه همراه باگذشت و مدارا نسبت به دیگری، یکی از شاخص‌های مهم رفتار سازمانی است. لذا سعی خواهیم کرد ضمن بیان عقاید و دیدگاه‌های خود با احترام به عقاید و دیدگاه‌های دیگران، محیط سالم جهت رشد استعدادها و خودشکوفایی محصلان و کارکنان این نهاد فراهم کنیم.

۴. احترام متقابل بین استادان، کارکنان و محصلان

رعایت حقوق انسانی و حفظ شأن و منزلت افراد ریشه در فرهنگ ما دارد، با پیروی از فرهنگ خود سعی خواهیم کرد با بهره‌گیری از آموزه‌های دینی و اخلاقی جامعه، محیطی مناسب فراهم کرده تا ضمن احترام بین افراد و حفظ جایگاه و منزلت آن‌ها زمینه تعامل مشترک را بین استادان، کارکنان و محصلان مساعد سازیم.

۵. امنیت و عدالت اجتماعی

محیطی امن، فضایی سالم و گسترش عدالت از ارکان اساسی توسعه هر سازمان و کارکنان آن است. لذا سعی خواهیم کرد با گسترش امنیت و عدالت برای تمام محصلان و کارکنان گامی مهم در راستای بهبود و توسعه رفتارهای بهنجار و رفتار سازمانی برداریم.

۶. خلاقیت و موفقیت محصلان

افکار نو و بدیع و انسان‌های نوآور و مبتکر همیشه یکی از عوامل پیشرفت و توسعه جوامع بشری هستند، لذا ما سعی خواهیم کرد، با فراهم کردن محیطی مشارکتی که محصلان و کارکنان بتوانند نظرات خود را بیان کنند در زمینه‌ی رشد و ارتقاء محصلان و کارکنان گام برداریم و از این طریق موفقیت سازمان را فراهم کنیم.

۷. کار گروهی میان محصلان و مجموعه سیاست‌گذار دانشگاه

فعالیت‌های جمعی در کسب تجربه و ایجاد روحیه همکاری و همیاری برای محصلان امری ضروری است. سعی ما بر این خواهد بود که با اتخاذ راهکارهای مناسب زمینه‌های جلب مشارکت فعال محصلان برای فعالیت‌های جمعی فراهم گردد.

۸. خودباوری محصلان

پندار مثبت از خود می‌تواند به رشد و خود شکافی افراد و محصلان منجر شود. لذا سعی خواهیم نمود که هر چه بیشتر روحیه خودباوری و تفکر مثبت در محصلان و کارکنان احیاء و تقویت گردد تا جایی که به خودخواهی نینجامد.

۹. لیاقت و شایستگی

امور بایستی بر اساس توانایی و کاردانی به افراد واگذار شود. سعی خواهیم کرد با ایجاد فضایی مناسب زمینه‌های لازم جهت رقابت سالم و رشد سازمانی افراد محقق گردد.

۱۰. وجدان کاری و قانون‌گرایی

وجدان کاری، تعهد، انضباط اجتماعی و نهادی و قانونمندی از صفات برتر سازمانی می‌باشد پس در سخت‌ترین شرایط به اصول اخلاقی، شرعی، قانونی و صفات معنوی پایبند خواهیم بود.

۱۱. ارتقاء کیفیت ارائه خدمات

خدمات ما موجب رشد و بالندگی و خودباوری محصلان در امر تحصیل و حضور مؤثر در جامعه خواهد شد؛ لذا سعی خواهیم داشت در ارائه خدمات با آموزش مستمر برای توانمندسازی کارکنان کیفیت ارائه خدمات خود را ارتقاء بخشیم.

۶-۲. شرح چند ماده از اجراءات معاونیت امور محصلان

۱. رهبری و مدیریت پرسونل تحت اثر به منظور تحقق اهداف پلان شده.
۲. طرح پالیسی های مربوط به امور محصلان به منظور تطبیق معیارهای تعیین شده.
۳. نظارت از اجرای امور مربوط به توزیع دیپلومها، ترانسکرپتها، نتایج امتحانات و توزیع کارت های هویت برای محصلان.
۴. نظارت و کنترل از امور مربوط به حفظ و نگهداری اسناد شمولیت و فراغت محصلان.
۵. نظارت از تأمین نظم و تطبیق مقررات دسپلینی بالای محصلان.
۶. نظارت از امور محصلان غرض شمولیت در پوهنچی ها، لیلیه ها و اجرای امور بدل اعاشه.
۷. واریسی و نظارت از چگونگی امور مربوط به تاجیلی و تبدیلی محصلان.
۸. نظارت و رهنمایی از امور مربوط به توزیع اتاق های درسی جهت تدریس به موقع محصلان در پوهنچی ها.
۹. نظارت و کنترل از ترتیب و تطبیق تقسیم اوقات ها غرض آغاز دروس و اخذ امتحانات در پوهنچی ها.
۱۰. رهنمایی و نظارت از فعالیت های ورزشی و اجتماعی محصلان در پوهنچی ها.
۱۱. همکاری و رهنمایی سیستماتیک با کمیته محصلان ممتاز به منظور معرفی آن ها به پرو گرام های تحصیلی در کشورهای خارجی.
۱۲. همکاری و رهنمایی با شورای فرهنگی پوهنتون جهت عرضه بهتر فعالیت های اجتماعی محصلان.
۱۳. کنترل و نظارت از ترتیب جداول نتایج و فراغت محصلان جهت معرفی به مؤسسات دولتی و خصوصی.
۱۴. سازماندهی و مراقبت از تدویر کنفرانس های علمی و سیمینار های محصلان در پوهنچی های مربوط و امتحانات دولتی فارغ التحصیلان.